

Programma Congres: 55+, verslaafd aan alcohol en nu?

donderdag
22 maart 2018

Locatie

Congrescentrum De Reehorst,
Bennekomseweg 24, Ede

09.00 – 09.30 uur	Ontvangst en registratie
09.30 – 09.45 uur	Opening Dagvoorzitter, Dr. Rob Kok, psychiater, Parnassia
09.45 – 10.15 uur	Trends in alcoholgebruik bij ouderen; resultaten van de Longitudinal Aging Study Amsterdam (LASA) Hannie Comijs; senior onderzoeker, GGZ inGeest, Onderzoek en innovatie, Afdeling Psychiatrie VUmc
10.15 – 10.45 uur	Onderhoud van een alcoholverslaving Ron Bus; ervaringsdeskundige en beleidsmedewerker, Brijder Verslavingszorg Ronald Touw; verpleegkundig specialist GGZ, Brijder Verslavingszorg
10.45 – 11.15 uur	<i>Koffiepauze</i>
11.15 – 11.45 uur	Goed ouder worden doe je met/zonder alcohol Mr. dr. Rob Bovens; coördinator, Academische Werkplaats Verslaving Tranzo
11.45 – 12.30 uur	Signaleren, screenen en bespreekbaar maken Dick van Etten; verpleegkundig specialist GGZ, Arkin BasisGGZ
12.30 – 13.30 uur	<i>Lunch</i>
13.30 – 14.30 uur	Workshopronde 1
14.30 – 15.30 uur	Workshopronde 2
15.30 – 16.00 uur	<i>Koffiepauze</i>
16.00 – 16.45 uur	Paneldiscussie met sprekers
16.45 – 17.00 uur	Afsluiting en evaluatie
17.00 – 17.30 uur	<i>Hapje en een drankje</i>

Plenaire lezingen

Trends in alcoholgebruik bij ouderen; resultaten van de Longitudinal Aging Study Amsterdam (LASA)

Hannie Comijs;
*senior onderzoeker, GGZ inGeest, Onderzoek en innovatie,
afdeling Psychiatrie VUmc*

Het gebruik van alcohol is sterk ingebed in ons sociale leven en is het meest gebruikte genotmiddel in ons land. Met behulp van gegevens van de Longitudinal Aging Study Amsterdam is de omvang en trends van het alcohol gebruik van ouderen in Nederland in kaart gebracht. Daarnaast is onderzocht welke factoren/kenmerken samenhangen met het alcoholgebruik. Uit ons onderzoek blijkt dat een aanzienlijk deel van de ouderen meer alcohol drinkt dan gezond wordt geacht. Dit kan op termijn grote consequenties hebben voor de kwaliteit van leven van deze ouderen en voor de gezondheidszorg in het algemeen.

Onderhoud van een alcoholverslaving

Ron Bus;
*ervaringsdeskundige en beleidsmedewerker, Brijder
Verslavingszorg*
Ronald Touw;
verpleegkundig specialist GGZ, Brijder Verslavingszorg

Interview tussen twee ervaringsdeskundigen, Ronald Touw interviewt Ron Bus, een 64 jarige ervaringsdeskundige over zijn alcoholisme. 10 jaar geleden is Ron gestopt met het gebruik van alcohol. Ronald gaat in op verslaafd zijn, her- en erkenning van zijn alcoholgebruik. Ronald en Ron gaan interactief om met vragen uit de zaal en hopen zodoende dat de deelnemers beter begrijpen wat alcoholafhankelijkheid betekent in een mensenleven.

Goed ouder worden doe je met / zonder alcohol

Mr. Dr. Rob Bovens;
coördinator, Academische Werkplaats Verslaving Tranzo

Ouderen drinken frequenter dan jongeren uit gewoonte. Door een verminderde tolerantie en specifieke life events lopen zij groter risico op gezondheidsproblemen en verslaving. Juist deze leeftijdsgroep zou zich de adviezen van de Gezondheidsraad ter harte moeten nemen maar heeft hier ook de meeste moeite mee. Hoe verleiden we hen tot gezonder gedrag en welke rol spelen publieks-campagnes hierin?

Signaleren, screenen en bespreekbaar maken

Dick van Etten;
verpleegkundig specialist GGZ, Arkin BasisGGZ

Wat voor signalen zie je bij ouderen die alcohol gebruiken? We kijken naar sociale-, lichamelijke-, en psychische signalen. We gaan het screeningsinstrument doornemen. En oefenen met de AUDIT-C en, wat kan je met de uitkomst van de screening doen.